ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.10.2024
COM(2024) 474 final

ANNEX 5

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

***στην***

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας**

# Παράρτημα V: Τελικοί αποδέκτες στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

*Το παρόν παράρτημα αποσαφηνίζει περαιτέρω την έννοια των τελικών αποδεκτών στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΑΑ και το πεδίο εφαρμογής της δημοσίευσης δεδομένων σχετικά με τους 100 τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν το υψηλότερο ποσό χρηματοδότησης για την υλοποίηση των μέτρων στο πλαίσιο του ΜΑΑ, όπως απαιτείται από το άρθρο 25α του κανονισμού ΜΑΑ.*

## *Ποιος θεωρείται τελικός αποδέκτης στο πλαίσιο του ΜΑΑ;*

*Ορισμός*

Ο ορισμός των τελικών αποδεκτών απορρέει ευθέως από το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού ΜΑΑ. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, τελικός αποδέκτης είναι η τελευταία οντότητα που λαμβάνει κονδύλια για μέτρο του ΜΑΑ και δεν είναι ανάδοχος ή υπεργολάβος. Ο ορισμός αυτός διακρίνει τους τελικούς αποδέκτες από τους δικαιούχους, οι οποίοι, στο πλαίσιο του μηχανισμού, είναι τα κράτη μέλη. Απουσία διαφορετικού ορισμού των τελικών αποδεκτών σε άλλα άρθρα του κανονισμού ΜΑΑ, ο ορισμός του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) πρέπει να εφαρμόζεται συστηματικά κατά την ερμηνεία άλλων διατάξεων του κανονισμού, ιδίως του άρθρου 25α, σύμφωνα με τις κοινές ερμηνευτικές αρχές και προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη και συνεπής εφαρμογή του κανονισμού.

Ορισμένοι βασικοί όροι του ορισμού χρήζουν λεπτομερέστερης επεξήγησης:

- «*η τελευταία οντότητα*»: Ο τελικός αποδέκτης μπορεί να είναι είτε φυσικό πρόσωπο (π.χ. πολίτης) είτε νομικό πρόσωπο (π.χ. υπουργείο, δημόσιος οργανισμός, περιφερειακή αρχή ή αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης, ένωση, φιλανθρωπική οργάνωση ή επιχείρηση). Οι ενδιάμεσοι αποδέκτες της χρηματοδότησης (π.χ. υπουργεία ή οργανισμοί που δεν αποτελούν την αναθέτουσα αρχή αλλά απλώς διανέμουν περαιτέρω κονδύλια) δεν θα πρέπει να νοούνται ως η τελευταία οντότητα (βλ. επίσης την ενότητα κατωτέρω για περαιτέρω καθοδήγηση)·
- «*που λαμβάνει κονδύλια*»: Για να θεωρηθεί τελικός αποδέκτης, η οντότητα θα πρέπει να έχει λάβει χρηματική μεταφορά[1] για τους σκοπούς που αναφέρονται στο σχετικό μέτρο του ΜΑΑ, όπως καθορίζεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου·
- «*για μέτρο του ΜΑΑ*»: Ο τελικός αποδέκτης λαμβάνει κονδύλια από τον εθνικό προϋπολογισμό για την υλοποίηση μέτρου που αναφέρεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου·

[1] Όταν ο τελικός αποδέκτης είναι (περιφερειακή/τοπική) δημόσια αρχή, ενδέχεται να μην υπάρχει πάντα χρηματική μεταφορά μεταξύ των διαφόρων δημόσιων αρχών. Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις αυτές, η φράση αυτή μπορεί επίσης να καλύπτει την κατανομή των πιστώσεων πληρωμών του προϋπολογισμού, δηλαδή τα ποσά που διατίθενται σε έναν προϋπολογισμό για την εκτέλεση πληρωμών σύμφωνα με τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις.

- «*και δεν είναι ανάδοχος ή υπεργολάβος*»: Το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού ΜΑΑ αναφέρει τους τελικούς αποδέκτες ως χωριστές οντότητες από τους αναδόχους και τους υπεργολάβους[2].

Ειδικά όσον αφορά τον κατάλογο των 100 μεγαλύτερων τελικών αποδεκτών, σύμφωνα με το άρθρο 25α παράγραφος 2 στοιχείο γ), στις δημοσιευόμενες πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνεται το «*ποσό που ελήφθη από κάθε αποδέκτη*». Στο πλαίσιο αυτό, η δέσμευση κονδυλίων και η απλή υπογραφή νομικής δέσμευσης (π.χ. ανάθεση σύμβασης) σε τελικό αποδέκτη δεν επαρκούν για να αποδειχθεί ότι έχει ληφθεί ποσό, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη (και η ορθή ταυτοποίηση των τελικών αποδεκτών που έλαβαν το υψηλότερο ποσό) θα πρέπει να βασίζεται σε πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί[3].

*Δημόσιες αρχές*

Πρέπει να προσδιορίζεται **χωριστά για κάθε μέτρο** ποιος είναι ο τελικός αποδέκτης, μεταξύ άλλων αν μια δημόσια αρχή είναι η τελευταία οντότητα που λαμβάνει κονδύλια (εκτός από ανάδοχο ή υπεργολάβο). Ένα παράδειγμα στο οποίο μια δημόσια αρχή μπορεί να θεωρηθεί τελικός αποδέκτης είναι η κατασκευή δημόσιου νοσοκομείου, εάν η δημόσια αρχή λάβει κονδύλια και υπογράψει απευθείας συμβάσεις κατασκευής με αναδόχους χωρίς τη συμμετοχή περαιτέρω ενδιάμεσων φορέων.

Αντιθέτως, εάν η δημόσια αρχή αναθέσει σε άλλη οντότητα την υπογραφή των αναγκαίων συμβάσεων για την υλοποίηση του μέτρου, με αποτέλεσμα η δημόσια αρχή να μην υπογράψει απευθείας συμβάσεις με τους αναδόχους, τελικός αποδέκτης θα πρέπει να θεωρείται η εν λόγω οντότητα που λαμβάνει τα κονδύλια και υπογράφει τις συμβάσεις. Για παράδειγμα, αυτό θα μπορούσε να συμβεί στην περίπτωση που η δημόσια αρχή χρησιμοποιεί χωριστό οργανισμό για την υλοποίηση ενός μέτρου, ο οποίος οργανώνει την πρόσκληση υποβολής προσφορών και υπογράφει τις συμβάσεις με τον ανάδοχο.

Στην περίπτωση φορέων υλοποίησης που διαχειρίζονται κονδύλια (π.χ. διαχείριση προγραμμάτων έμμεσης χρηματοδότησης για ΜΜΕ ή κυβερνητικός οργανισμός που διαχειρίζεται ροές πληρωμών προς άλλες δημόσιες αρχές), αυτοί συνήθως δεν θεωρούνται τελικοί αποδέκτες δεδομένου μέτρου για τους λόγους που αναλύθηκαν ανωτέρω.

Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις στις οποίες μια δημόσια αρχή μπορεί να έχει διττό ρόλο, να διαχειρίζεται κονδύλια για ένα μέτρο και να είναι ο τελικός αποδέκτης ενός άλλου. Είναι σημαντικό

[2] Όταν αναθέτουσα αρχή υπογράφει απευθείας συμβάσεις με τους αναδόχους για την υλοποίηση του μέτρου του ΜΑΑ, η εν λόγω αναθέτουσα αρχή είναι ο τελικός αποδέκτης (βλ. περαιτέρω παραδείγματα δημόσιων οντοτήτων που είναι τελικοί αποδέκτες των μέτρων του ΜΑΑ κατωτέρω). Ενδέχεται επίσης να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες ένας χωριστός οργανισμός ή χωριστή ιδιωτική εταιρεία χρησιμοποιεί αναδόχους· στις περιπτώσεις αυτές τελικός αποδέκτης θα πρέπει να θεωρείται ο οργανισμός ή η ιδιωτική εταιρεία.

[3] Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της υποχρέωσης που ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημεία i) έως iii) του κανονισμού ΜΑΑ για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες, τους αναδόχους, τους υπεργολάβους και τους πραγματικούς δικαιούχους για τους σκοπούς του λογιστικού και άλλου ελέγχου και για την παροχή συγκρίσιμων πληροφοριών σχετικά με τη χρήση των κονδυλίων ήδη στο στάδιο της δέσμευσης (δηλαδή, κατά τη σύναψη της συμφωνίας επιχορήγησης ή της σύμβασης).

να σημειωθεί ότι, στην περίπτωση αυτή, η δημόσια αρχή δεν θα θεωρείται τελικός αποδέκτης του πρώτου μέτρου, ενώ θα πρέπει να θεωρείται τελικός αποδέκτης του άλλου μέτρου.

Ενώ ο προσδιορισμός του ποιος είναι ο τελικός αποδέκτης θα πρέπει πάντα να πραγματοποιείται για κάθε μέτρο χωριστά, με βάση τον ορισμό που περιγράφεται ανωτέρω, στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένα παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες ο τελικός αποδέκτης είναι δημόσια αρχή. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, ο δημόσιος φορέας είναι η τελευταία οντότητα που λαμβάνει κονδύλια για μέτρο του ΜΑΑ και δεν είναι ανάδοχος ή υπεργολάβος.

1. **Σε μια εξολοκλήρου δημόσια επένδυση**, όπου ένας δημόσιος φορέας λαμβάνει κονδύλια για μέτρο του ΜΑΑ που ωφελεί τη δημόσια σφαίρα. Για παράδειγμα, το ελληνικό Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ορίζεται ως ο τελικός αποδέκτης για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας, ενώ οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι του έργου για την κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου δεν είναι τελικοί αποδέκτες. Σε ένα άλλο παράδειγμα, στη Γερμανία, τα Υπουργεία Παιδείας των διαφόρων γερμανικών ομοσπονδιακών κρατών είναι οι τελικοί αποδέκτες των κονδυλίων του ΜΑΑ τα οποία και χρησιμοποιούν για να προμηθευτούν ψηφιακές συσκευές που χορηγούνται σε μεμονωμένα δημόσια σχολεία.
2. ***Όταν ένας δημόσιος φορέας λαμβάνει κονδύλια για μέτρο του ΜΑΑ που περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα και/ή στους πολίτες.*** Υπάρχουν δύο σενάρια:
   i. Ο **δημόσιος φορέας μπορεί να παρέχει ο ίδιος την υπηρεσία,** όπως συμβαίνει με το βιοτεχνικό εκπαιδευτικό κέντρο της Λιουμπλιάνα, το οποίο θα προσφέρει προγράμματα κατάρτισης σε καθοδηγητές σε εταιρείες, ή με τα ακαδημαϊκά ιατρικά κέντρα του Άμστερνταμ και του Μάαστριχτ στις Κάτω Χώρες, τα οποία λαμβάνουν την επιδότηση για να παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής υγείας σε ασθενείς στην οικία τους.
   ii. Ο δημόσιος φορέας μπορεί να **αναθέσει σε εξωτερικούς συνεργάτες την παροχή των υπηρεσιών**, όπως συμβαίνει με την Αρχή Ψηφιοποίησης της Ρουμανίας, η οποία χρηματοδοτεί ένα πρόγραμμα που παρέχει πρόσβαση σε αναβάθμιση των δεξιοτήτων / επανειδίκευση των εργαζομένων σε ΜΜΕ βάσει των αιτήσεων που υποβάλλουν οι εργοδότες τους, και τα προγράμματα κατάρτισης παρέχονται από επιλεγμένες εταιρείες κατάρτισης (οι οποίες αμείβονται για τις υπηρεσίες τους απευθείας από την Αρχή Ψηφιοποίησης της Ρουμανίας). Οι εν λόγω εταιρείες κατάρτισης είναι ανάδοχοι και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να θεωρηθούν τελικοί αποδέκτες.

Τόσο στην περίπτωση i) όσο και στην περίπτωση ii), οι τελικοί αποδέκτες είναι οι δημόσιοι φορείς που λαμβάνουν κονδύλια για τα σχετικά μέτρα του ΜΑΑ.

*Εταιρείες συμμετοχών*

Στην περίπτωση εταιρείας συμμετοχών που κατέχει/ελέγχει περισσότερες εταιρείες, πρέπει να αξιολογείται **κατά περίπτωση** αν ο όμιλος εταιρειών αποτελεί έναν τελικό αποδέκτη για τους σκοπούς του κανονισμού ΜΑΑ.

Εάν η σύμβαση, η επιχορήγηση ή ισοδύναμο μέσο ανατεθεί στην εταιρεία συμμετοχών, ο προσδιορισμός του ποιος είναι ο τελικός αποδέκτης εξαρτάται από τη βάση επί της οποίας ανατέθηκε η σύμβαση, η επιχορήγηση ή άλλο ισοδύναμο μέσο. Εάν ανατέθηκε «απλώς» στην εταιρεία συμμετοχών (δηλαδή όχι σε μία ή περισσότερες εταιρείες που ανήκουν στον όμιλο), τελικός αποδέκτης είναι μόνο η εταιρεία συμμετοχών. Εάν ανατέθηκε απευθείας σε εταιρείες που ανήκουν στον όμιλο, όλες οι συμμετέχουσες οντότητες θα θεωρούνται επίσης τελικοί αποδέκτες. Εάν ανατέθηκε στη θυγατρική (δηλαδή όχι στην εταιρεία συμμετοχών ή στις εταιρείες που ανήκουν στον όμιλο), τελικός αποδέκτης είναι η εν λόγω θυγατρική.

*Τελικοί αποδέκτες των μεταρρυθμίσεων και των μέτρων μηδενικού κόστους*

Τα «μέτρα μηδενικού κόστους» είναι μέτρα για τα οποία τα κράτη μέλη δεν συμπεριέλαβαν κανένα αναμενόμενο κόστος στην εκ των προτέρων «εκτίμηση κόστους» που υπέβαλαν μαζί με τα οικεία σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ)[4]. Παρότι η περίπτωση αυτή καλύπτει κυρίως τις μεταρρυθμίσεις, υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις και για επενδύσεις.

Ο κανονισμός ΜΑΑ δεν κάνει διάκριση μεταξύ μέτρων που περιλάμβαναν αναμενόμενο κόστος και μέτρων που δεν περιλάμβαναν αναμενόμενο κόστος. Στο πλαίσιο αυτό, οι υποχρεώσεις που ισχύουν για τα μέτρα του ΜΑΑ σχετικά με τη συλλογή και αποθήκευση δεδομένων που αφορούν τους τελικούς αποδέκτες ισχύουν ανεξάρτητα από το αν ένα μέτρο είχε αναμενόμενο κόστος ή όχι. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού ΜΑΑ, αυτό που έχει σημασία είναι αν έχει γίνει «*χρήση των κεφαλαίων σε σχέση με μέτρα που υποστηρίζονται από τον μηχανισμό*»[5], όπου ως «κεφάλαια» θα πρέπει να νοείται κάθε δημόσια χρηματοδότηση που λαμβάνεται σε σχέση με μέτρα που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ, είτε από εθνικές είτε από ενωσιακές πηγές (οι οποίες δεν περιορίζονται στον ΜΑΑ), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημείο iv).

- Εφόσον υπάρχει τέτοια χρήση δημόσιων πόρων (ανεξάρτητα από το αναμενόμενο κόστος), οι οντότητες που είναι οι τελευταίες που λαμβάνουν τα εν λόγω κονδύλια θα πρέπει να θεωρούνται τελικοί αποδέκτες.
- Εφόσον δεν υπάρχει τέτοια χρήση δημόσιων πόρων (ανεξάρτητα από το αναμενόμενο κόστος), δεν υπάρχει τελικός αποδέκτης.

[4] Πολλά ΣΑΑ περιλαμβάνουν μέτρα για τα οποία το κράτος μέλος δεν έχει προτείνει κανένα εκτιμώμενο κόστος, τα λεγόμενα «μέτρα μηδενικού κόστους». Μολονότι η συμπερίληψη μέτρων μηδενικού κόστους δεν αυξάνει τη χρηματοδοτική κατανομή του κράτους μέλους, συνδέει την εκταμίευση της στήριξης του ΜΑΑ με την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων που συνδέονται με την υλοποίηση των εν λόγω μέτρων.

[5] Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 9 του κανονισμού ΜΑΑ, το οποίο προβλέπει ρητά ότι «*έργα μεταρρυθμίσεων και επενδύσεις μπορούν να λαμβάνουν στήριξη από άλλα προγράμματα και μέσα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω στήριξη δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες*». Ως εκ τούτου, όσον αφορά την πιθανότητα διπλής χρηματοδότησης, εάν το κράτος δεν έχει δηλώσει κόστος στο πλαίσιο του ΣΑΑ —δηλαδή πρόκειται για μέτρο μηδενικού κόστους— εξ ορισμού δεν μπορεί να προκύψει διπλή χρηματοδότηση ενός τέτοιου μέτρου.

Μολονότι ο κανονισμός ΜΑΑ δεν εισάγει καμία διάκριση με νομικές επιπτώσεις μεταξύ μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, για τις μεταρρυθμίσεις υπάρχει η παραδοχή ότι οι μεταρρυθμίσεις μηδενικού κόστους δεν συνεπάγονται εθνικές δαπάνες. Η παραδοχή αυτή μπορεί να ανατραπεί εάν η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου προβλέπει σαφώς εθνικές δαπάνες (π.χ. διεξαγωγή διαδικασίας σύναψης σύμβασης για την ανάθεση μελέτης).

### *Πεδίο εφαρμογής της υποβολής στοιχείων για τη δημοσίευση δεδομένων σχετικά με τους 100 μεγαλύτερους τελικούς αποδέκτες*

Σύμφωνα με το άρθρο 25α του κανονισμού ΜΑΑ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τους 100 τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν το υψηλότερο ποσό χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνολική χρηματοδότηση που λαμβάνεται για την υλοποίηση κάθε μέτρου που υποστηρίζεται από τον ΜΑΑ (είτε με επιστρεπτέα είτε με μη επιστρεπτέα στήριξη) καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ΜΑΑ, δηλαδή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όλη η δημόσια χρηματοδότηση που απαιτείται για την υλοποίηση του/των σχετικού/-ών οροσήμου/-ων ή του/των στόχου/-ων στο πλαίσιο της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου. Το ποσό της χρηματοδότησης που έχει ληφθεί θα πρέπει να υπολογίζεται με σωρευτικό τρόπο από την 1η Φεβρουαρίου 2020 έως τον χρόνο υποβολής στοιχείων για κάθε τελικό αποδέκτη, σε όλα τα μέτρα που έλαβαν στήριξη από τον ΜΑΑ.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν κάθε μέτρο που περιλαμβάνεται στα οικεία ΣΑΑ όταν έχει ήδη πραγματοποιηθεί εκταμίευση σε τελικό αποδέκτη, ανεξάρτητα από το αν το κράτος μέλος έχει ήδη εκπληρώσει τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, έχει υποβάλει αίτηση πληρωμής ή έχει λάβει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του μηχανισμού. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν εκταμιεύσεις εκ των υστέρων μόλις η Επιτροπή αξιολογήσει ότι τα σχετικά ορόσημα και οι στόχοι έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά (και ανεξάρτητα από τυχόν πραγματοποιηθείσες δαπάνες).

*Δεδομένα που πρέπει να παρέχονται*

Στο άρθρο 25α του κανονισμού ΜΑΑ καθορίζονται τα δεδομένα που πρέπει να δημοσιεύονται, και συγκεκριμένα:

a. εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, η πλήρης νόμιμη επωνυμία του αποδέκτη και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου του, εφόσον υπάρχει, ή άλλος μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός που καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο·
b. εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, το όνομα και το επώνυμο του αποδέκτη·
c. το ποσό που ελήφθη από κάθε αποδέκτη, καθώς και τα συναφή μέτρα για τα οποία ένα κράτος μέλος έχει λάβει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του μηχανισμού.

Επιπλέον, πέραν των απαιτήσεων του κανονισμού ΜΑΑ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα συγκεκριμένα έργα που λαμβάνουν κονδύλια από

το οικείο ΣΑΑ (π.χ. τοποθεσία, κατάσταση υλοποίησης, ληφθέν ποσό), οι οποίες στη συνέχεια θα τροφοδοτήσουν επίσης τον διαδραστικό χάρτη των στηριζόμενων από τον ΜΑΑ έργων που είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο του ΜΑΑ.

Τα κράτη μέλη μπορούν να δημοσιεύουν κατάλογο που υπερβαίνει το ελάχιστο όριο των 100 που ορίζεται στον κανονισμό ΜΑΑ.

*Πότε πρέπει να υποβάλλονται τα δεδομένα*

Στον τροποποιημένο κανονισμό ΜΑΑ δεν ορίζεται συγκεκριμένη προθεσμία για τα κράτη μέλη όσον αφορά την επικαιροποίηση των δεδομένων σχετικά με τους (τουλάχιστον) 100 μεγαλύτερους τελικούς αποδέκτες. Ωστόσο, θεσπίζεται η υποχρέωση των κρατών μελών να επικαιροποιούν τα εν λόγω δημοσιευμένα δεδομένα δύο φορές ετησίως. Δεδομένου ότι η Επιτροπή πρέπει να συγκεντρώνει και να δημοσιεύει τα δεδομένα, ζήτησε από τα κράτη μέλη να επικαιροποιούν τα δεδομένα που δημοσιεύονται στις εθνικές τους πύλες και να κοινοποιούν τα εν λόγω επικαιροποιημένα δεδομένα στην Επιτροπή ταυτόχρονα με την εξαμηνιαία υποβολή εκθέσεων, τον Απρίλιο και τον Οκτώβριο.

### *Επισημάνσεις σχετικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τη δημοσίευση δεδομένων σχετικά με τους 100 μεγαλύτερους τελικούς αποδέκτες*

Σύμφωνα με το άρθρο 25α παράγραφος 4 του κανονισμού ΜΑΑ και προκειμένου να διασφαλιστεί η αναλογικότητα και ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, εφόσον οι τελικοί αποδέκτες είναι φυσικά πρόσωπα, όταν δημοσιεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οι πληροφορίες θα πρέπει να διαγράφονται από το οικείο κράτος μέλος δύο έτη μετά το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο καταβλήθηκε η χρηματοδότηση στον τελικό αποδέκτη. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνο όταν δημοσιεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή όταν ο τελικός αποδέκτης είναι φυσικό πρόσωπο. Επιπλέον, η διάταξη δεν εφαρμόζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης αλλά «*δύο έτη μετά το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο καταβλήθηκε η χρηματοδότηση στον τελικό αποδέκτη*». Σύμφωνα με το ανωτέρω, τα δεδομένα δεν θα πρέπει να διαγράφονται δύο έτη μετά τη *δημοσίευση*, αλλά δύο έτη μετά το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο ο αποδέκτης έλαβε τελευταία φορά χρηματοδότηση του ΜΑΑ.

Τα κράτη μέλη πρέπει να επικαιροποιούν τα δεδομένα δύο φορές ετησίως και μπορούν να επιλέξουν τη διαγραφή παλαιών συνόλων δεδομένων έπειτα από δύο έτη (εκτός εάν τα εν λόγω σύνολα δεδομένων περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οπότε τα εν λόγω δεδομένα πρέπει να διαγραφούν, βλ. προηγούμενη παράγραφο). Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι τα αρχεία πρέπει να τηρούνται ακόμη και μετά τη διαγραφή των ανωτέρω δεδομένων από τη δημόσια σφαίρα, σύμφωνα με το άρθρο 132 του δημοσιονομικού κανονισμού, όπως αναφέρεται επίσης στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της συμφωνίας χρηματοδότησης και, κατά περίπτωση, στο άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της δανειακής σύμβασης.

Ωστόσο, οι πληροφορίες που αφαιρούνται σ' αυτήν τη βάση θα πρέπει να εξακολουθήσουν να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ενοποιημένου ποσού των κονδυλίων που έχουν ληφθεί, σε περίπτωση που το ίδιο φυσικό πρόσωπο λάβει περαιτέρω χρηματοδότηση.

Επιπλέον, εφαρμόζονται στον ΜΑΑ ορισμένες εξαιρέσεις από την υποχρέωση δημοσίευσης δεδομένων, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 25α παράγραφος 3 του κανονισμού ΜΑΑ, με παραπομπή στο άρθρο 38 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού. Πρόκειται για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- στήριξη για εκπαίδευση που καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα και άλλη άμεση στήριξη η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, όπως οι άνεργοι και οι πρόσφυγες [άρθρο 191 παράγραφος 4 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού]·
- συμβάσεις πολύ χαμηλής αξίας οι οποίες ανατίθενται σε εμπειρογνώμονες που επιλέγονται βάσει της επαγγελματικής τους ικανότητας (άρθρο 237 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού), καθώς και συμβάσεις πολύ χαμηλής αξίας κάτω των 15 000 EUR (το ποσό που αναφέρεται στο σημείο 14.4 του παραρτήματος Ι του δημοσιονομικού κανονισμού)·
- χρηματοδοτική στήριξη που παρέχεται μέσω χρηματοδοτικών μέσων για ποσό κάτω των 500 000 EUR·
- περιπτώσεις στις οποίες η αποκάλυψη των εν λόγω δεδομένων θα έθετε σε κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των οικείων προσώπων ή οντοτήτων, όπως κατοχυρώνονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή θα έθιγε τα εμπορικά συμφέροντα των αποδεκτών.

Στο άρθρο 25α παράγραφος 3 του κανονισμού ΜΑΑ και σύμφωνα με τη διοικητική πρακτική, δεν απαιτείται να δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες της χρηματοδοτικής στήριξης που χορηγείται υπό άμεση διαχείριση για ποσά κάτω των 15 000 EUR [πρβλ. την εξαίρεση υποβολής εκθέσεων βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού για «συμβάσεις πολύ χαμηλής αξίας που ανατίθενται σε εμπειρογνώμονες που επιλέγονται βάσει της επαγγελματικής τους ικανότητας (άρθρο 237 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού), καθώς και συμβάσεις πολύ χαμηλής αξίας κάτω των 15 000 EUR»].

Σε κάθε περίπτωση, οι αποδέκτες τόσο χαμηλών ποσών είναι απίθανο να συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των 100 μεγαλύτερων τελικών αποδεκτών τους οποίους τα κράτη μέλη υποχρεούνται να δημοσιεύουν βάσει του κανονισμού ΜΑΑ.

### *Επισημάνσεις σχετικά με τα ποσά που πρέπει να υποβάλλονται για τη δημοσίευση δεδομένων σχετικά με τους 100 μεγαλύτερους τελικούς αποδέκτες*

Το ποσό των κονδυλίων του ΜΑΑ που λαμβάνει ο τελικός αποδέκτης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 25α παράγραφος 2 στοιχείο γ), θα πρέπει να αναφέρεται σε ευρώ. Τα ποσά που λαμβάνονται σε άλλα νομίσματα θα πρέπει να μετατρέπονται σε ευρώ με χρήση της τελευταίας μηνιαίας τιμής

μετατροπής που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Inforeuro: https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_el), όπως ισχύει για την ημερομηνία υποβολής, δηλαδή η εφαρμοστέα τιμή μετατροπής θα πρέπει να επιλέγεται όσο το δυνατόν πιο κοντά στην ημερομηνία υποβολής στοιχείων.